

INFORMACJA PRASOWA

5 października 2009 r. - w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów odbędzie się Prezentacja Globalnego Raportu UNDP nt. Rozwoju Społecznego 2009 Przekraczając bariery: Mobilność a rozwój (UNDP Human Development report 2009 Overcoming Barriers: Human Mobility and development).

Coroczne raporty o rozwoju społecznym (UNDP Human Development report) wydawane przez UNDP od 1990 r. dają obraz głównych wyzwań jakie stoją przed ludzkością. Odnoszą się do globalnych problemów i obszarów nierówności takich jak między innymi, prawa człowieka, równość płci, wolność kulturowa, niedobór wody i zmiany klimatyczne. Zawierają one również analizę poziomu rozwoju społecznego w poszczególnych krajach bazującą na wskaźniku Human Development Index (HDI).

W roku 2009 tematem raportu o rozwoju społecznym jest **mobilność a rozwój**. Mobilność terytorialna, zarówno wewnętrzna jak i zagraniczna, jest coraz ważniejszym tematem w debacie na szczeblu krajowym i międzynarodowym. Raport o Rozwoju Społecznym 2009 (HDR 2009) skoncentrowany jest właśnie na tym zagadnieniu. Punktem wyjścia jest fakt, iż nierówności ekonomiczne i społeczne są jedną z najważniejszych sił napędowych przepływu osób (migracji) pomiędzy państwami i regionami. Natomiast głównym przesłaniem raportu jest to, że mobilność migrantów i ich obecność w kraju przeznaczenia, może zwiększać potencjał rozwoju społecznego danego kraju i przyczyniać się do poprawy jakości życia samych migrantów.

Niestety w praktyce procesy migracyjne mogą nieść także negatywne konsekwencje dla migrantów, dlatego potrzebne jest lepsze zrozumienie tego procesu oraz odpowiednia polityka w tym zakresie na poziomie instytucji krajowych, regionalnych i międzynarodowych.

Większość ruchów migracyjnych nie ma miejsca między granicami państw rozwijającymi się i rozwiniętymi ale w obrębie jednego terytorium.

- Około 740 mln ludzi to migracja wewnętrzna, to cztery razy więcej niż wynosi migracja międzynarodowa.
- Wśród tych, którzy migrują pomiędzy granicami państw ponad 1/3, około 70 milionów migruje z krajów rozwijających się do rozwiniętych jednak większość z 200 milionów międzynarodowych emigrantów przenosi się z jednego kraju rozwijającego się do drugiego lub z państwa rozwiniętego do rozwiniętego.

- Szczególną grupę stanowią ludzie wysiedleni z terytoriów zagrożonych bądź doświadczonych konfliktami i klęskami żywiołowymi. Szacuje się że około 14 milionów uchodźców żyje poza granicami swojego kraju - to 7% wszystkich migrantów.
- Większość uchodźców znajduje schronienie niedaleko swojego miejsca zamieszkania, zwykle w przygotowanych dla nich obozach i pozostaje tam dopóki konflikt nie ustanie. Tylko około pół miliona z nich migruje do krajów rozwiniętych ubiegając się o azyl.
- Około 26 milionów osób rocznie zostaje przesiedlonych z powodu konfliktów lub katastrof naturalnych w ramach granic własnego kraju.
- Inna zagrożona grupa to padające ofiarą handlu ludźmi kobiety wywożone bez własnej zgody poza granice kraju zamieszkania.
- Pomimo tych jaskrawych przypadków w większości ludzie migrują jednak z własnej woli. Ponad $\frac{3}{4}$ międzynarodowych emigrantów przenosi się do kraju o wyższym poziomie rozwoju.
- Niestety osoby z państw biedniejszych są często skutecznie powstrzymywane przez bariery administracyjne. Jak pokazują badania mieszkańcy najbiedniejszych państw są najmniej mobilni. Jedynie 1% mieszkańców Afryki migruje do Europy.
- Mobilność odegrała ważną rolę w historii gospodarczej świata a i dziś przyczynia się do rozwoju ale głównie krajów przyjmujących.
- Pomimo zjawiska starzenia się społeczeństwa w krajach rozwiniętych i rosnącej populacji w krajach rozwijających się, lepszej komunikacji i szerszych możliwości znalezienia pracy poziom tendencji migracyjnych od 50 lat utrzymuje się na stałym poziomie 3%.

Powodem są wciąż zaostrzające się bariery migracyjne nałożone przez poszczególne państwa.

Niestety polityka migracyjna w większości krajów faworyzuje wysoko wykwalifikowanych pracowników a dyskryminuje tych o niższych kwalifikacjach, pomimo wyraźnych wskaźników gospodarczych zapotrzebowania na ich pracę. Szacuje się, że około 50 milionów osób pracuje nielegalnie za granicą.

Podczas gdy obecność wysoko wykwalifikowanych emigrantów nie wzbudza kontrowersji, nisko wykwalifikowana migracja wzbudza dużo obaw. Boimy się pozbawienia pracy rdzennych mieszkańców, zaniżania wynagrodzenia, zwiększenia poziomu przestępczości, dodatkowych obciążeń socjalnych dla lokalnych społeczności oraz utraty społecznej i kulturalnej spójności.

Jednak jak pokazują najnowsze badania te obawy są często wyolbrzymione, wyżej wymienione czynniki mogą w pewnym kontekście w ogóle nie występować lub występować w małym natężeniu.

Duże korzyści na rzecz rozwoju społecznego mogą być osiągnięte poprzez obniżanie barier swobodnego przepływu ludności i ulepszaniu systemu opieki i świadczeń dla imigrantów.

W raporcie mogą Państwo znaleźć propozycje reform i zmian, które mogą przynieść wymierne korzyści dla imigrantów, lokalnych społeczności i poszczególnych państw, również w obszarze polityki międzynarodowej.

Częścią prezentowanego dzisiaj Raportu są najnowsze wyniki badań przeprowadzone przy pomocy **Human Development Index** (Wskaźników Rozwoju Społecznego). Wskaźniki te

wykorzystują takie dane jak średnia długość życia, ogólny wskaźnik skolaryzacji, wskaźnik umiejętności czytania ze zrozumieniem i pisanie oraz PKB per capita w USD.

W tym roku badaniu zostały poddane 182 kraje. Wyniki pokazują niestety, że pomimo rozwoju i postępu w wielu dziedzinach, w ostatnich 25 latach, nierówności między krajami rozwiniętymi a ubogimi są wciąż wyraźne.

Europa Wschodnia i kraje WNP doświadczyły w swojej bogatej historii upadków i narodzin wielkich mocarstw - masowej migracji ludności.

Migracja w poszukiwaniu lepszego życia, w obliczu konfliktów i powstania nowych narodowych państw w końcu XIX w. ustała nagle po zakończeniu II Wojny Światowej w obliczu nowego podziału Europy. Żelazna kurtyna i restrykcyjna kontrola na granicach skutecznie obniżyła zjawisko migracji na terenach Wschodniej Europy i krajów WNP.

W ciągu ostatnich dwóch dekad 31 krajów Wschodniej Europy i WNP doświadczyło dwóch zasadniczych trendów migracyjnych. Upadek Związku Radzieckiego przyczynił się do swobodnej migracji ale powstanie nowych państw i w związku z tym większa ilość granic do pokonania zmniejszyła zasięg migracji.

W ostatnich latach, po rozszerzeniu Unii Europejskiej, szczególnie na obszarze naszego regionu, można zaobserwować dużą intensywność migracji do państw Zachodniej Europy - przykładem może być masowa migracja zarobkowa Polaków do Wielkiej Brytanii.

Przeprowadzone badania na terenie Wschodniej Europy i WNP pokazują wyraźnie różnice w HDI w poszczególnych państwach. Ranking wygrywa Słowenia z HDI na poziomie 0.929 i Republika Czeska 0.903. Human Development Index dla Polski wynosi 0.880, co lokuje nas wciąż niestety wśród krajów uznanych za „developing”.

Spotkanie organizowane jest przez Program Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju (UNDP) - Regionalne Centrum w Bratysławie wraz z Zespołem Doradców Strategicznych Prezesa Rady Ministrów, Ministerstwem Pracy i Polityki Społecznej oraz Ośrodkiem Badań nad Migracjami Uniwersytetu Warszawskiego.

Więcej informacji: Andrey Ivanov UNDP Bratislava Regional Centre, tel. +421 908 729849; e-mail: andrey.ivanov@undp.org, www.hdr.undp.org